**QORTI TAL-MAĠISTRATI (GĦAWDEX)**
**BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

**Maġistrat Dr. Joseph Mifsud B.A. (Legal & Int. Rel.),**
**B.A. (Hons), M.A. (European), LL.D.**

**Il-Pulizija**
**(Spettur Justine Grech)**

**vs.**

**Shirley Mamo**

Numru: 29/2019

Illum 8 ta' Lulju 2021

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-imputata **Shirley Mamo,** bint Mario u Rita nee' Grech, imwielda Pieta', Malta nhar il-5 ta' Settembru 1984, residenti fil-fond St. Paul's Court, Block I, Flat 3, Triq il-Korp tal-Pijunieri, San Pawl il-Bahar, Malta u detentriċi tal-karta tal-identita' bin-numru 432884(M), akkużata talli f'dawn il-Gżejjer fis-7 ta' Frar 2016 u fis-snin ta' qabel:

1. Kellha fil-pussess tagħha mediċina psikotropika u ristretta mingħajr awtorizzazzjoni speċjali bil-miktub mis-Supritendent tas-Saħħa Pubblika, bi ksur tad-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza

dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet li għandhom x'jaqsmu magħha, Kap. 31 tal-Liġijiet ta' Malta u r-Regolamenti dwar il-kontroll tal-Mediċini, Avviż Legali 22 tal-1985 kif emendati, liema mediċina nstabet f'tali ċirkostanzi li juru li ma kinitx għall-użu esklussiv tagħha;

F'każ ta' ħtija l-Qorti ġiet ukoll mitluba sabiex tordna lill-imputata sabiex tħallas l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mal-ħatra tal-esperti, skont l-Artikolu 533 (1) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Rat id-dokumenti esebiti u l-atti proċesswali kollha;

Rat l-ordni tal-Avukat Ġenerali *ai termini* tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 120A tal-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet li għandhom x'jaqsmu Magħha (Kapitolu 31 tal-Liġijiet ta' Malta) (Dok. "C");

Semgħet, waqt is-seduta tad-19 ta' Mejju 2021, lill-Prosekuzzjoni tiddikjara li ma kellhiex aktar provi xi tressaq f'dan il-każ u b'hekk għalqet il-provi tagħha;

Semgħet, waqt is-seduta tat-3 ta' Ġunju 2021, lid-difiża tiddikjara li ma kellhiex aktar provi xi tressaq u b'hekk għalqet il-provi tagħha;

Semgħet, waqt is-seduta tat-3 ta' Ġunju 2021, sottomissjonijiet finali da parte tal-Uffiċċjal Prosekutur l-Ispettur Justine Grech għall-Prosekuzzjoni u da parte ta' Dr. Christian Grima ghad-difiza.

**Ikkunsidrat:**

**XHIEDA**

F'dan il-każ xehdu għaxar (10) xhieda:

*WPC 133 Althea Sammut (a fol. 18 et seq.), PS 342 Johan Said (a fol. 22 et seq.), Spettur Bernard Charles Spiteri (a fol. 28 et seq.), Spiżjar Godwin*

*Sammut (a fol. 46), Spettur Justine Grech (a fol. 56 et seq.), PC 951 David Xerri (a fol. 58 et seq.), Dr. Valentina Gimeno – Bis-sistema tat-TEAMS (a fol. 60 et seq.), l-imputata Shirley Mamo (a fol. 67 et seq.), l-Ispettur Justine Grech (a fol. 71 et seq.) u l-Ispettur Bernard Charles Spiteri (a fol. 73 et seq.).*

Stante li x-xhieda tinstab traskritta m'hemmx il-bżonn li din tkun riprodotta kollha f'din is-sentenza iżda se ssir referenza għall-punti li huma importanti biex ikun trattat u deċiż dan il-każ.

**KUNSIDERAZZJONIJIET ĠENERALI**

**Il-verita' storika**[1]

L-akbar sfida li jkollu kull Ġudikant hi li huwa jkun jixtieq dejjem jasal li jiskopri l-verita' storika. Dan peress li l-evidenza li jkollu quddiemu kemm dik diretta, kif ukoll u, a maggior ragione, dik indiretta, mhux dejjem neċessarjament iwassluh għal dik il-verita'. Xhud jista' jkun konsistenti kemm fil-veritajiet li jgħid kif ukoll fil-gideb li jista' jkun qiegħed jgħid. U huwa għalhekk li jeżisti wkoll ir-reat ta' sperġur għaliex il-Qrati mhux dejjem ikunu f'qagħda li jikxfu l-verita' storika mit-testimonjanza tax-xhieda li jixhdu quddiemhom. U f'kull każ, il-Qorti ma għandhiex il-fakulta' u s-setgħa li tidħol fil-profondita' tal-moħħ, qalb u kuxjenza tax-xhud li jkun xehed

[1] Ara spjega dettaljata tal-Imħallef Aaron Bugeja fl-Appell Kriminali numru 237/2017 Il-**Pulizija vs Massimo Bonello** deċiż 6 ta' Frar 2020

quddiemha b'mod li tkun tista' tistabbilixxi ċ-ċertezza assoluta ta' dak li jkun qed jaħseb u jgħid billi taqralu moħħu u qalbu.

Mill-banda l-oħra l-evidenza indiretta, dik li tistrieħ prinċipalment fuq iċ-ċirkostanzi u li tkun bażata fuq l-analiżi taċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, għalkemm mhix giddieba, tista' tkun qarrieqa. Huwa għalhekk li dawn il-Qrati dejjem straħu fuq il-massima li biex l-evidenza ċirkostanzjali tkun is-sies ta' sejbien ta' ħtija, din trid tkun inevitabbilment univoka. Cioe' li tipponta biss u esklussivament lejn direzzjoni waħda biss. U xejn ħliefha. Għax altrimenti, din it-tip ta' evidenza tista' tiżvija lill-Ġudikant mir-riċerka tiegħu tal-verita'.

Il-Liġi penali ma teħtieġx li biex persuna tiġi misjuba ħatja tkun trid tiġi stabbilita s-suffiċjenza probatorja taċ-ċertezza assoluta, u dan għaliex Qorti rari ħafna tista' tkun konfrontata b'dan il-livell ta' prova. Fil-Liġi Maltija, bħal dawk li jsegwu l-proċedura penali mnissla mis-sistema Anglo-Sassoni, huwa biżżejjed li Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun konvinta lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni mill-provi mressqa mill-Prosekuzzjoni, u li ma jkunux ġew newtralizzati fuq bażi ta' probabbilta' mid-Difiża, sabiex tkun tista' ssib ħtija.

Dawn il-provi pero' jridu qabel xejn ikunu jirrispettaw ir-regoli stabbiliti tal-evidenza fi proċedimenti penali, cioe' l-***Law of Evidence***. Jekk dawk il-provi jkunu jikkonsistu prinċipalment fuq il-verżjoni ta' xhud waħdieni, il-Qorti xorta waħda tista' tasal sa' dak il-grad ta' prova, jekk dak ix-xhud ikun ġie emmnut, in kwantu f'din l-

eventwalita', din ix-xhieda ssir biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ppruvat minn żewġ xhieda jew aktar u tkun tista' ssib ħtija fl-akkużat.

Iżda jekk mill-banda l-oħra Qorti tkun teħtieġ prova teknika jew xjentifika u għalhekk tkun teħtieġ ħila jew sengħa speċjali, tkun teħtieġ li tiġi magħmula perizja minn persuni kwalifikati fil-qasam partikolari li tkun tolqot dik il-prova. Fis-sistema penali Malti, mhux ammess li tiġi prodotta xhieda esperta ex parte. Il-periti nominati mill-Qorti, jitħarrku bħal xhieda oħra, u huma mistennija li fl-aħħar tal-perizja tagħhom jipproduċu rapport, bil-fomm jew bil-miktub, lill-Qorti li tkun ħatrithom. Dawn ix-xhieda esperti jistgħu jixhdu dwar il-fatti u ċirkostanzi mistħarrġa minnhom u li fuqhom ikunu bbażaw ir-rapport tagħhom. Konsegwentement, a differenza ta' xhieda oħra, jistgħu jesprimu opinjoni fuq il-materja teknika li għaliha huma jkunu ġew maħtura. Fil-qadi ta' din il-mansjoni, dawn ix-xhieda jridu jaħilfu r-rapport tagħhom u meta jixhdu huma jagħmlu dan bil-ġurament.

Fattur ieħor importanti msemmi fil-Liġi Maltija huwa li meta dawn il-periti, matul ix-xogħol tagħhom ikunu ħadu informazzjoni mingħand persuni oħra fuq ċirkostanzi ta' fatt, dawn il-persuni għandhom jissemmew fir-rapport u jridu jiġi mismugħin fil-Qorti bħal kull xhud ieħor – dment pero' li l-perit ma jkunx semgħa lil dawn ix-xhieda hu stess u bil-ġurament skont dak imsemmi fl-artikoli 650(5) tal-Kodiċi Kriminali. Eċċezzjonalment pero', jekk il-Qorti tħoss il-ħtieġa li dawn ix-xhieda jinstemgħu xorta waħda tista'

tordna li jinstemgħu quddiemha. Dan jista' jiġri wkoll fuq talba tal-imputat.

Imbagħad, dik il-Qorti wara li tkun għarblet kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta, biex tkun tista' ssib ħtija fl-imputat, il-Qorti tkun trid tkun żgura moralment, *sure* bl-Ingliż u fis-sistema Legali Ingliż,[2] li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni in bażi għall-provi ammissibbli li jitressqu quddiemha.

Il-grad ta' sufficjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ fis-sistema Ġuridiku Malti sabiex Qorti ta' ġustizzja kriminali tkun tista' ssib persuna akkużata ħatja ta' reat. Huwa livell li ma' jeħtieġx iċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbiltajiet. Fil-każ Ingliż **Majid**,[3] Lord Moses stqarr hekk :

> *Judges are advised by the Judicial Studies Board, as they have been for many years, to direct the jury that before they can return a verdict of guilty, they must be sure that the defendant is guilty.*

Inoltre, fil-ktieb tagħhom **The Modern Law on Evidence**, Adrian Keane u Paul McKeown[4] jgħidu s-segwenti :

---

[2] **R v Majid**, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2
[3] ibid.
[4] Oxford University Press, 2012, p. 106 – 108.

> *In the wake of difficulties encountered with the formula of proof beyond reasonable doubt, Majid makes it clear that the direction on the criminal standard must adhere to the formula of proof by being "sure", in accordance with the longstanding advice given to judges by the Judicial Studies Board. That advice currently contained in the Crown Court Bench Book, is simply that the prosecution prove their case if the jury, having considered all the relevant evidence, are sure that the accused is guilty. Further explanation is described as 'unwise'. If the jury are not sure then, they must find the accused not guilty.*

Sabiex tara jekk dan il-livell ta' sufficjenza probatorja ntlaħaqx din il-Qorti trid, inter alia, tara jekk u safejn persuna tkun qed tixhed is-sewwa bil-prinċipji provduti lilha fl-artikolu 637[5] tal-Kodiċi Kriminali. Jekk il-Qorti tqis li, applikati dawn il-prinċipji, xhud ikun qiegħed jixhed is-sewwa, allura tkun tista' toqgħod fuq dak li jkun qed jgħid jew fuq parti minn dak li jkun qed jgħid skont il-każ. Jispetta dejjem lil min ikun irid jiġġudika l-fatti jiddeċiedi jekk, applikati dawn il-prinċipji, jemminx xhud f'dak kollu li jkun qed jgħid jew safejn jemmen minn dak li jkun qed jgħid, u dan japplika wkoll meta x-xhud ikun xhud waħdieni tal-fatti allegati.

Huwa biss meta jkun hemm id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, u fuq stħarriġ dettaljat u

[5] Artikolu 637 tal-Kapitolu 9 jipprovdi gwida ċara lill-Ġudikant kif għandu japprezza xhieda ta' xhud: *id-deċiżjoni titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandhiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xhieda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.*

b'attenzjoni, b'diliġenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imressqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża li jwassal sabiex dak il-livell ta' prova lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni jkun jista' jingħad li ma ntlaħaqx u li allura, bħala konsegwenza, l-akkużat ikun irid jiġi dikjarat mhux ħati tal-akkużi miġjuba kontrih.

Biss, kif intqal aktar 'il fuq, hija l-Liġi stess li, qabel xejn, tafda dan l-eżerċizzju f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati, u dan peress li l-Qorti tal-Maġistrati tkun fl-aħjar qagħda tqis il-provi kollha għax tkun għexet personalment il-proċess quddiemha. Hija setgħet tara u tisma' lix-xhieda jixhdu quddiemha. Dan l-eżerċizzju ta' analiżi tax-xhieda huwa mħolli prinċipalment f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati li tkun rat u semgħet dawn ix-xhieda quddiemha u għalhekk l-eżerċizzju tal-analiżi u apprezzament tal-provi mill-Qorti tal-Maġistrati stess huwa eżerċizzju importanti ħafna u għandu jingħata l-piż li jixraqlu.

Kemm dan l-eżerċizzju tal-Qorti tal-Maġistrati huwa meħtieġ, joħroġ ukoll mill-ġurisprudenza Maltija, bħal fil-kawża Il-**Pulizija vs Lorenzo Baldacchino** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appell deċiża nhar it-30 ta' Marzu 1963 mill-Imħallef William Harding fejn intqal is-segwenti : -

Lanqas hu traskurabili l-fatt li l-ewwel Qorti kienet impressjonata bil-mod serju u sod li bih xehdet din Consiglia kif hemm rikordat fis-sentenza stess. Ma hemmx bżonn jinghad li l-komportament tax-xhud (demeanour) hu fattur importanti ta' kredibilita (ara

**Powell, On Evidence**, p. 505), u kien, ghalhekk, li inghad mill-Qrati Ingliżi segwiti anki mill-Qrati taghna, illi "*great weight should be attached to the finding of fact at which the judge of first instance has arrived*" (idem, p. 700), appuntu għaliex "*he has had an opportunity of testing their credit by their demeanour under examination*".

**Ikkunsidrat:**

Kif diġa' ddikjarat aktar 'il fuq kuntrarjament għall-kamp ċivili fejn min iressaq pretensjoni ikun irid jipprova tali pretensjoni fuq bilanċ ta' probabbiltajiet, il-livell ta' prova fil-kamp kriminali huwa wieħed pjuttost oneruż fuq il-Prosekuzzjoni. Il-Prosekuzzjoni għandha l-obbligu li hija tressaq l-aħjar prova biex tikkonvinċi lill-Qorti li l-imputazzjonijiet addebitati lill-imputat jew imputati huma veri. Dan għaliex kif jgħid il-**Manzini** fil-ktieb tiegħu **Diritto Penale** (Vol. III, Kap. IV, pagna 234, Edizione 1890): *"Il cosi` detto onero della prova, cioe' il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit"*.

Kif kellha l-opportunita' tiddikjara din il-Qorti kif preseduta fi pronunċjamenti preċedenti, sabiex imputat jiġi ddikjarat ħati, l-imputazzjoni dedotta għandha tiġi pruvata *oltre* kull dubju raġjonevoli, cioe' oltre kull dubju dettat mir-raġuni. Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Philip Zammit et** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-7 ta' Settembru 1994 il-Qorti tagħmilha ċar li mhux kull l-iċken dubju huwa biżżejjed sabiex l-imputat jiġi ddikjarat liberat, hemm bzonn li "*dubju jkun dak dettat mir-raguni*". F'sentenza oħra

mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-5 ta' Diċembru 1997 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Peter Ebejer**, dik il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilħaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jħalli ebda dubju dettat mir-raġuni u mhux xi grad ta' prova li ma jħalli ebda ombra ta' dubju. Id-dubji ombra ma jistgħux jitqiesu bħala dubji dettati mir-raġuni. Fi kliem iehor, dak li l-Ġudikant irid jasal għalih hu, li wara li jqis iċ-ċirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-bon sens tiegħu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni. Fil-fatt dik il-Qorti ċċitat l-ispjegazzjoni mogħtija minn **Lord Denning** fil-każ **Miller vs. Minister of Pension** - 1974 - 2 ALL ER 372 tal-espressjoni "*proof beyond a reasonable doubt*":

> "*Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable' the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice*".

Il-fatt li jista' jkun hemm kunflitt fil-provi m'għandux a priori jeskludi sejbien ta' ħtija għall-akkużi li jkunu ġew dedotti. Kif ingħad fil-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Graham Charles Ducker**, deċiża fid-19 ta' Mejju 1997: "*It is true that conflicting evidence per se does not necessarily mean that whoever has to judge may not come to a conclusion of guilt. Whoever has to judge may, after consideration of all circumstances of*

*the case, dismiss one version and accept as true the opposing one"*. F'tali sitwazzjoni l-Qorti tkun obbligata timxi mal-linji gwida stabbiliti mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-9 ta' Settembru 2002 fil-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Martin Mark Ciappara** jew il-Ġudikant ikun tal-fehma li l-każ tal-Prosekuzzjoni ma jkunx ġie sodisfaċentement ippruvat, u allura l-Qorti għandha tillibera, jew jekk ikun moralment konvint li l-verżjoni korretta hija waħda u mhux l-oħra, jimxi fuq dik il-verzjoni li jaċċetta u jekk dik il-verżjoni tkun timpronta l-ħtija tal-imputat jew akkużat, allura jiddikjara tali ħtija u jgħaddi għall-piena jew għal xi provvediment ieħor.

L-istess linja ta' ħsieb ġiet espressa mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Jonathan Micallef** mogħtija fit-2 ta' Frar 2012:

> *"Huwa minnu illi jista' jkollok sitwazzjoni fejn numru ta' xhieda qeghdin jaghtu verzjoni differenti minn ohrajn illi xehdu qabel. B'daqshekk ma jfissirx illi ghax hemm xhieda differenti bil-fors hemm konflitt li ghandha twassal ghal liberatorja. Fil-kawza* ***Pulizija vs. Joseph Thorn*** *deciza mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fid-9 ta' Lulju 2003, il-Qorti qalet '... mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghal liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l-Qorti f'kaz ta' konflitt ta' provi, trid tevalwa il-provi skond il-kriterji annuncjati fl-Artikolu 637 tal-Kap. 9 u tasal ghal konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f'hiex trid temmen jew ma*

*temminx' (ara wkoll* ***Repubblika ta' Malta vs. Dennis Pandolfino*** *19 t'Ottubru 2006)."*[6]

Magħmulin dawn l-espożizzjonijiet ġenerali li huma ta' rilevanza għal kull każ, iżda b'mod partikolari għall-każ odjern, il-Qorti sejra issa tgħaddi biex tevalwa r-reati li bihom qegħda tiġi akkużata l-imputata, is-sottomissjonijiet ta' difiza li qajmet l-imputata u jekk tali akkużi irriżultawx ippruvati.

Fis-sentenza il-**Pulizija vs Jason Mallia** (02/09/1999) intqal li:

> **"Dak li l-ligi tirrikjedi hu li jigu pruvati cirkostanzi li jissodisfaw lill-Qorti sal-grad tal-konvinciment morali "*li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv*" tal-hati. Fi kliem iehor, jekk persuna jkollha pussess ta' droga li mhix bi hsiebha tuza, tali pussess ikun jammonta ghal pussess mhux ghall-uzu esklussiv tal-pussessur, anke jekk il-pussessur ikun ghadu ma ddecidiex kif bi hsiebu jiddisponi altrimenti minn dik id-droga. Bil-kelma "uzu" il-legislatur ried ifisser "konsum", u cioe' li l-pussessur juza huwa stess dik id-droga ossia jabbuza minnha billi jikkonsmha. Ghalhekk, persuna li ma jkollhiex il-hsieb li tuza d-droga izda li zzomm dik id-**

[6] Ara wkoll **Il-Pulizija vs. Patrick Mangion et** (deċiża fis-17 ta' Settembru 2012), **Il-Pulizija vs. Michele sive Michael Fenech** (deċiża fis-17 ta' Settembru 2012), **Il-Pulizija vs. Mohammed Mansur Ali** (deċiza fl-24 ta' Jannar 2013), **Il-Pulizija vs. Mario Pace** (deċiża fis-6 ta' Frar 2013) u **Il-Pulizija vs. Hubert Gatt** (deċiża fil-11 ta' Lulju 2013); **Il-Pulizija vs Raymond Cassar** (deċiża fit-13 ta' Jannar 2016).

**droga ghandha minghajr raguni valida skond il-ligi biex eventwalment tara x'taghmel biha, ikollha mhux biss pussess ta' dik id-droga, izda dak il-pussess ma jkunx jista' jinghad li hu ghall-uzu esklussiv taghha."**

Illi magħmula din id-distinzjoni xorta waħda bħal fil-liġi Ingliża il-prova tista' ssir minn inferenza taċ-ċirkostanzi tal-każ fejn il-ġurispridenza brittanika tindika hekk.

*"Evidence from which intent to supply may be inferred will include at least one or, more usually, a combination of the following factors:*

- ***Possession of a quantity inconsistent with personal use.***
- ***Possession of uncut drugs or drugs in an unusually pure state suggesting proximity to their manufacturer or importer.***
- ***Possession of a variety of drugs may indicate sale rather than consumption.***
- ***Evidence that the drug has been prepared for sale. If a drug has been cut into small portions and those portions are wrapped in foil or film, then there is a clear inference that sale is the object.***
- ***Drug related equipment in the care and/or control of the suspect, such as weighing scales, cutting agents, bags or wraps of foil (provided their presence is not consistent with normal domestic use).***

- ***Diaries or other documents containing information tending to confirm drug dealing, which are supportive of a future intent to supply, for example, records of customers' telephone numbers together with quantities or descriptions of drugs.***

- ***Money found on the defendant was considered in R v Batt (1994) Crim. LR 592. It is not necessarily evidence of future supply. It may be evidence of supply in the past but on its own the money is not evidence of a future intent to supply.***

- ***Evidence of large amounts of money in the possession of the defendant, or an extravagant life style which is only prima facie explicable if derived from drug dealing, is admissible in cases of possession with intent to supply if it is of probative significance to an issue in the case R v Morris (1995) 2 Cr. App. R. 69. 18***

- ***Extravagant lifestyle, but only when that is of probative significance to an issue in the case.[7]"***

Illi magħmula allura din l-espożizzjoni ta' dritt bil-għan li jiġu stabbiliti dawk l-elementi meħtieġa sabiex jirriżulta r-reat tal-pussess aggravat tad-droga, huwa bil-wisq evidenti illi hemm distinzjoni bejn dan ir-reat u r-reat tat-traffikar tal-istess u dan għaliex ikun hemm traffikar u kompliċita' fit-traffikar meta xi ħadd ikun qiegħed jgħin biex id-droga titmexxa, element li mhuwiex meħtieġ kif ingħad għar-reat tal-pussess aggravat.

---

[7] www.cps.gov.uk

Il-Qorti tagħmel referenza għall-**Att li jemenda liġijiet varji relatati mal-mediċini perikolużi**[8] li qiegħed ikun diskuss bħalissa fil-Kamra tad-Deputati fejn qegħda ssir emenda fl-Orinanzja prinċipali fejn qiegħed ikun propost li *"iżda meta, dwar xi reat imsemmi f'dan is-subartikolu, wara li jitqiesu ċ-ċirkostanzi kollha tal-każ inkluż l-ammont u x-xorta tal-mediċina in kwistjoni, ix-xorta ta' persuna involuta, l-għadd u n-natura ta' kull kundanna li l-persuna kellha qabel, inkluż kundanni li dwarhom tkun saret ordni taħt l-Att dwar il-Probation, il-Qorti tkun tal-fehma li l-ħati kien bi ħsiebu jikkonsma l-mediċina f'dak l-istess post flimkien ma' oħrajn jew akkwista kwantita' żgħira ta' medicina biex jiġu kkunsmati f'dak l-istess post għal u fuq talba ta' persuni fil-kumpanija tiegħu f'avveniment wieħed mingħajr profit, il-Qorti tista' tiddeċiedi li ma tapplikax id-dispożizzjonijiet ta' dan is-subartiklu."*

Dawn l-emendi huma raġġ ta' dawl għall-ġudikanti li se jippermettu aktar proporzjonalita' fil-piena ta' reati relattivament minuri kontra l-liġijiet tad-droga u ż-żieda tal-possibiltajiet għar-riabilitazzjoni ta' persuni li jbatu mid-dipendenza fuq id-droga. Il-Qorti tul dawn l-aħħar snin spiċċat skjava tal-liġi għaliex għalkemm tifhem li jekk tapplika l-liġi kif inhi tkun qegħda twettaq inġustizzja flok ġustizzja ma setghetx tagħmel mod ieħor, għaliex kif tipprova ssib xi mezz biex tgħin persuna li tassew qegħda taghmel sforz bi programm tal-Caritas, Oasi u Sedqa, minnufiħ jidħol appell mill-Avukat Ġenerali dwar dik id-deċiżjoni. Huwa faċli li tkun f'uffiċċju tinterpreta l-liġi u jsiru ordinijiet biex ġudikanti jagħmlu hekk jew hekk minn meta tkun f'awla fejn ġudikant irid joħloq bilanċ u jipprova għal ġid tas-

[8] Ippubblikat fil-Gażżetta tal-Gvern ta' Malta fit-8 ta' Ġunju 2021

soċjeta', il-vittma u l-imputat isib rimedju li jfejjaq u jara li bid-deċiżjoni li jieħu jkun kemm jista' jkun qiegħed jgħin persuni biex tassew jirritornaw bħala ċittadini denji ta' dan il-pajjiż wara li jkunu għelbu is-salib li ġarrew għal snin tfal li qerdilhom ħajjithom, it-tbatija li jsofru l-familji tagħhom, il-karba tal-vittmi tal-kriminalita' minħabba l-abbuż u l-ħidma li ssir mill-għaqdiet volontarji ma' dawn il-persuni li ħafna drabi jinsabu mwarba fis-soċjeta'. Mhux kulħadd ikollu opportunita' jew id li tgħinu jegħleb il-kalvarju li jkun daħal fih, iżda min jingħata l-opportunita' għandu jeħodha u mhux jekk ma jgħinx ruħu jilmenta minħabba l-piena li jingħata.

**<u>Il-fatti kif ħarġu fil-każ</u>**

L-Ufficjal Prosekutur **<u>Justine Grech</u>**[9] spjegat fix-xhieda tagħha dwar l-istħarriġ li għamlet il-Pulizija dwar il-każ:

> *Nhar is-sebgħa (7) ta' Frar tal-elfejn u sittax (2016) jiena kont qiegħda Għawdex minħabba li kien hemm il-karnival u kienu qegħdin isiru xi spezzjonijiet. Fil-fatt kont ġejt infurmata mill-pulizija li kienu waqqfu persuna, ċerta Shirley Mamo, li qed nagħraf hawnhekk f'din l-awla, dakinhar kienet liebsa kostum. Kont infurmata mis-surġenti li huma kienu qed jagħmlu xi spezzjonijiet, kien hemm tlett (3) persuni ġo karozza, in-number plate kien XER 984. Hi kienet il-persuna li kienet qiegħda fis-seat tax-xufier fejn meta għamlu l-inspections u kienu għamlu*

[9] Seduta tad-19 ta' Mejju 2021

*searches fil-basket tagħha kienu nstabu seba' (7) pilloli suspettati droga. Huma kienu tawha d-drittijiet tagħha u kienet ħadet responsabiltà tagħhom u kienu għaddewli l-esebit. L-għada kien hemm diversi nies arrestati. Fil-fatt l-istatement kien ittieħed mill-Ispettur Bernard, u jien kont għaddejtlu l-esebit biex ikun jista' jagħmel riferenza għalih fl-istqarrija, u jiena mbagħad kont ħriġt it-taħrika. Dak kollox minn naħa tiegħi.*

**L-Ispiżjar Godwin Sammut[10]** xehed li:

*Jiena kont ġejt maħtur minn din il-Qorti fil-wieħed u għoxrin (21) ta' Lulju elfejn u għoxrin (2020). Imbagħad fl-erbgħa u għoxrin (24) ta' Awwissu tal- elfejn u għoxrin (2020) kont ġbart envelope immarkat bħala Pulizija versus Shirley Mamo li kien fih seba' (7) pilloli ta' lewn ħodor. Jiena għamilt analiżi fuq il-pilloli. Bħala konklużjoni fuq estratti meħuda minn dawn il-pilloli irriżulta pożittiv għal methylenedioxymethamphetamine (MDMA) li hija l-ecstacy u n-numru total ta' pilloli kienu ta' sebgħa (7).*

L-imputata **Shirley Mamo[11]** xehdet f'dawn il-proċeduri fejn spjegat li meta għamlet l-i*statement* lill-pulizija hija ma ngħatatx l-opportunita' li jkollha avukat jassistiha waqt l-istqarrija u dan

[10] Seduta tad-19 ta' Mejju 2021
[11] Seduta tat-3 ta' Ġunju 2021

għaliex dak iż-żmien ma kinitx għadha daħlet il-liġi fis-seħħ kif inhi llum fejn persuna tkun assistita minn avukat waqt l-interogatorju.

Hija xehdet hekk:

*Ix-xhud:* *Kont in-Nadur u kont sejra l-party, insejt x'ismu dak il-post... m'inhix minn hawn jien.*
*Il-Qorti:* *X'ġara dakinhar allura? Kemm kontu inti u sħabek? Kemm kontu? Waħdek kont jew ma sħabek?*
*Ix-xhud:* *Konna erbgħa minn nies, wieħed kien fil-karozza miegħi u tnejn oħra kienu x'karozza oħra.*
*Il-Qorti:* *Sewwa. U x'ġara qabel mortu hemm il-party?*
*Ix-xhud:* *Aħna xtrajna l-pirlmli biex ikollna għall-party, jiena lħaqt ħadt waħda, biċċa minnha, għax ħallejt ftit minnha,*
*Il-Qorti:* *u kemm xtrajtu b'kollox?*
*Ix-xhud:* *Xtrajna qisu sebgħa (7), u jiena xtrajt tnejn (2); l-oħrajn xtraw ukoll u żammejthom kollha fuqi.*
*Il-Qorti:* *Jiġifieri tnejn kienu tiegħek.*
*Ix-xhud:* *Tnejn, u jiena ħadt biċċa minnha lħaqt.*
*Il-Qorti:* *Jiġifieri ta' kulħadd żammejthom int.*
*Ix-xhud:* *Żammejthom kollha f'borża waħda.*
*Il-Qorti:* *Għaliex żammejthom int jekk kienu ta' tlieta l-oħra?*
*Ix-xhud:* *Ma tajniex kas, I mean, qisu –*
*Il-Qorti:* *jiġifieri xħin xtrajtuhom żammejthom int.*
*Ix-xhud:* *Żammejthom jien, yes.*
*Il-Qorti:* *Jiġifieri ma qbadtux ftaħtu dawn is-sebgħa dak il-ħin u qassamtuhom –*

*Ix-xhud:* *le, ta' malajr.*

*Il-Qorti:* *Jiġifieri l-ħsieb tagħkom kien, it-tnejn kienu tiegħek u l-kumplament kienu tal-oħrajn.*

*Ix-xhud:* *Sewwa. Ħadt biċċa.*

*Il-Qorti:* *Jiġifieri inti dak il-ħin però xħin qabduk il-pulizija, –*

*Ix-xhud:* *kienu kollha fuqi.*

*Il-Qorti:* *Kienu kollha fuqek; ma lħaqtx kont tajt lill-oħrajn,*

*Ix-xhud:* *bdejt niddejjaq ngħid, I mean, qisni lill-oħrajn nikxifhom u hekk, qisni dħalt fit-trouble, taf kif?*

*Il-Qorti:* *Jiġifieri għalhekk għidt inti kellek dan l-ammont.*

*Ix-xhud:* *U tfajthom kollha fuqi.*

*Il-Qorti:* *Issa, minn dakinhar 'il hawn imbagħad x'ġara?*

*Ix-xhud:* *Qtajt il-kumpanija ħażina li kont qed nagħmilha magħha, I mean, u komplejt nirriforma ruħi.*

*Il-Qorti:* *Jiġifieri inti hawn qed tgħid li ta' sittax-il sena kont diġà bdejt tieħu?*

*Ix-xhud:* *Sittax-il sena?!*

*Il-Qorti:* *Ara, "Ġieli ħadt imma f'ċerti okkażjoni, l-ewwel darba li ħadt kien meta kelli sittax-il sena." Mhux għax għidt, ħa nagħti kasha din l-istqarrija, imma minn hawn irrid nieħu l-informazzjoni biex insaqsik hux.*

*Ix-xhud:* *Jista' jkun li ħadt, yes, meta kont żgħira.*

*Il-Qorti:* *Issa, tiftakar kemm kontu xtrajtuhom dawn id-drogi?*

*Ix-xhud:* *Jiena kont ħriġt twenty euros (€20), ten (€10) each.*

*Il-Qorti:* *Ten (€10) each, jiġifieri twenty euros (€20) ħriġt int.*

*Ix-xhud:* *Iva.*

*Il-Qorti:* *Inti qatt ma biegħet, hux hekk?*

*Ix-xhud:* *Le, le, le.*

*<u>Kontro eżami</u>:*

*Spettur Justine Grech: Inti għadek kemm għidt "xtrajnihom flimkien." U semmejt ukoll li kulħadd ħallas il-flus għalihom.*

*Ix-xhud:* *Hekk hu.*

*Spettur Justine Grech: Jekk kulħadd ħallas il-flus għalihom, kif żammejthom kollha inti?*

*Ix-xhud:* *Għax għamilna deal malajr, hekk, in-Nadur, u ħadthom kollha f'idi u żammejthom jien.*

*Il-Qorti:* *Jiġifieri sar il-ħlas, is-seventy euros (€70), hux hekk?*

*Ix-xhud:* *eżatt.*

*Il-Qorti:* *U inti ħriġt twenty minnhom,*

*Ix-xhud:* *eżatt. Qsamna l-flus,*

*Il-Qorti:* *imbagħad żammejthom hemm biex imbagħad taqsmuhom fil-party.*

*Ix-xhud:* *Biex immorru l-party.*

*Il-Qorti:* *Iktar? Imma inti tabqa' tgħid li tnejn kienu tiegħek.*

*Ix-xhud:* *Tnejn; kont ġie ħadt nofs waħda minnhom.*

*Spettur Justine Grech: Allura jekk inti lħaqt ħadt nofs, ma stajtx il-porzjon ta' sħabek dak il-ħin?*

*Ix-xhud:* *Ifhimni, jiena mbagħad bdejt inħossha l-pirmla tiela' għal moħħi, tipo, u minn Nadur morna mill-ewwel għall-party, tipo konna ħa naqsmuhom ġewwa.*

*Spettur Justine Grech: Għax il-fehma tiegħi la laħqet infetħet il-borża biex ħadet nofs, kienet setgħet tagħti lill-oħrajn.*

**<u>Ikkunsidrat:</u>**

Il-Qorti tirrimarka li dan il-każ seħħ nhar is-sebgħa (7) ta' Frar tal-elfejn u sittax (2016) u l-każ beda jinstema' fil-Qorti fit-12 ta' Lulju 2019. Każijiet bħal dawn għandhom ikunu trattati minnufih u mhux wara tliet snin biex jekk persuna jkollha bżonn l-għajnuna tingħata minnufih. Li kieku l-imputata stenniet dawn il-proċeduri biex tidritta ħajjitha, kienet tant tidħol fil-fond bil-problema li wara ħames snin taf kien ikun tard wisq biex isir intervent.

Il-Qorti tqis li dan il-każ hu mibni fuq seba' pilloli li nstabu fuq l-imputata dakinhar li kienu qegħdin jistħarrġu l-Pulizija waqt il-Karnival tan-Nadur. Mill-provi li għandha quddiemha l-Qorti tħoss li għandu mis-sewwa dak li stqarret l-imputata waqt dawn il-proċeduri li żewġ pilloli biss kienu tagħha u hija kienet qegħda żżomm il-kumplament li ma kinux tagħha. Il-Qorti kellha ċ-ċans li tanalizza l-komportament tal-imputata meta xehdet f'dawn il-proċeduri u anke semgħet lill-persuna mill-Qasam Soċjali li tatha l-għajnuna biex terġa' lura għal persuna ħielsa mingħajr il-vizzji.

Il-Qorti b'dawn il-provi se tasal biex issib ħtija biss ta' pussess fil-konfront tal-imputata iżda mhux se ssibha ħatja li l-pussess ta' din id-droga li nstabet f'"*tali ċirkustanzi li juri li ma kinitx għall-użu esklussiv tagħha*".

**DECIDE**

Il-Qorti wara li rat it-Taqsimiet IV u VI u l-Artikolu 22(1)(a) tal-Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Artikolu 4(1) tal-Kap. 537 tal- Liġijiet ta' Malta u r-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02, mhux issib lill-imputata ħatja skont l-akkuża kif dedotta u qegħda tilliberaha minnha iżda qegħda ssibha ħatja ta' pussess sempliċi u qegħda tikkundannaha għal penali ta' mitt ewro (€100).

Fl-aħħarnet tordna d-distruzzjoni tad-droga maqbuda.

| | |
|---|---|
| **Dr. Joseph Mifsud** | **Mary Jane Attard** |
| **Maġistrat** | **Deputat Reġistratur** |